

Biblioteksplan

Biblioteksplan för Nacka kommun

Biblioteksplan? Är detta ytterligare ett dokument som Kulturnämnden enligt lagstiftarna är tvungen att skapa? Nog är det så, men dokumentets betydelse avgör ni som nu kommer att läsa och använda biblioteksplanen. Texten kan verka lite vag. Den ger inga konkreta påpekanden. Biblioteksplanen är ett policydokument som ska leda till att ni som omfattas av den skapar en handlingsplan. På så sätt kan ni, just i er verksamhet, göra biblioteksplanen till ett levande dokument som utvecklar er verksamhet och på ett bättre sätt når de mål ni satt för verksamheten.

Ordet plan leder tankarna till andra planer, till exempel idrottsplaner. Det är inte helt fel att tänka så. En idrottsplan är en plan därför att det inte ska finnas några hinder. Man ska kunna röra sig utan att snubbla. Det som begränsar är de linjer som ritats upp. Så är det också med en biblioteksplan. Vi i Kulturnämnden vill ge er en öppen yta där ni

själva med hjälp av de linjer ni ritat upp visar på vilka idrotter ni vill utöva. Det är de som rör sig på planen som har bestämt hur de ska spela. Kvaliteten på spelet beror på spelarna och deras lagledare. Vi i Kulturnämnden ska bara se till att ni håller er på planen och att ni spelar efter de regler som finns för spelet. Spelet ska präglas av mångfald och öppenhet.

Bibliotek är idag mer än en samling böcker. Det är en mångkulturell samlingsplats.

Kultur betyder odling och därför är det intressant att ordet plan och plantera är av samma ursprung. För att kunna plantera måste man göra en plan yta. Här har ni nu er plan. Var så goda och plantera och skapa er odling, det vill säga en bra bibliotekskultur.

Björn Carheden

Ordförande Kulturnämnden i Nacka

Vision

*”Bibliotek Nacka – det öppna biblioteket!
En öppen arena där allt kan hända,
som alltid är öppet och tillgängligt för alla,
är öppet för ständig förändring och utveckling,
har en öppen dialog och kommunikation
och är öppet för samarbete och samverkan.”*

Med *öppen arena* menas inspirerande och välkomnande mötesplatser dit man går för att få upplevelser i form av kulturarrangemang och läsupplevelser, men som också är platsen för det oväntade mötet mellan människor och där man lär sig något nytt!

Att det *alltid är öppet* innebär till exempel att det är öppet via webben 24 timmar om dygnet, att man kan ta del av vissa delar av verksamheten dygnet runt, eller att vissa delar är öppna tidigare på dagen. Det kan även innebära att biblioteket har olika servicegrad vid olika tidpunkter genom att till exempel erbjuda möjlighet att ”boka en bibliotekarie”.

Att det är *tillgängligt för alla* innebär att alla är välkomna; barn, ungdomar, studerande, personer med svenska som andraspråk, funktionshindrade, pensionärer och så vidare. Dessutom är det tillgängligt både virtuellt och fysiskt genom generösa öppettider. Det innebär också att det är ett bibliotek anpassat för funktionshindrade och att bibliotekets service finns väl fördelad geografiskt och har en hög grad av automatisering.

Att vara *öppet för ständig förändring och utveckling* kan till exempel innebära att Bibliotek Nacka ligger i framkant när det gäller teknik, att det anpassar sig och utvecklar verksamheten efter befolkningsökning och förändrad infrastruktur samt att personalen är lyhörd och förändringsbenägen och anpassar verksamheten efter medborgarnas behov och önskemål.

Att det finns en *öppen dialog och kommunikation* innebär att man ska stimulera till dialog över generationsgränser och mellan människor med olika bakgrund, mellan politiker och medborgare, mellan personal och medborgare och så vidare.

Bibliotek Nacka är *öppet för samarbete och samverkan* med såväl ideella och offentliga som kommersiella aktörer.

Framtida inriktning

Den framtida inriktningen för Nackas bibliotek ska vara ”det profilerade biblioteket”. Denna inriktning innebär att biblioteken i Nacka ska anpassa sin verksamhet efter olika profiler, som till exempel studie- och informationsbibliotek eller läsesalongsbibliotek. Det profilerade biblioteket kan i större utsträckning tillgodose de olika målgruppernas behov eftersom det erbjuder specialanpassad service och bättre kvalitet för besökarna. Utöver profilen ska alla bibliotek ha en basverksamhet för att tillgodose besökarnas grundläggande biblioteksbehov.

Mål, ansvar, finansiering och uppföljning

Bibliotekens övergripande mål är att tillgodose varje medborgares behov av biblioteksverksamhet. All biblioteksverksamhet i Nacka kommun ska därför erbjuda verksamhet som främjar individens utveckling och utvecklar identiteten.

Dessutom ska biblioteken:

- ♦ erbjuda en inspirerande miljö för lärande,
- ♦ skapa reella förutsättningar för att yttrandefriheten ska kunna användas av alla,
- ♦ erbjuda öppna arenor för dialog, debatt och kunskapsutbyte.

De politiska nämnderna i Nacka kommun har olika ansvarsområden inom ramen för biblioteksplanen. Det innebär att finansieringen och målen för biblioteksverksamheten till vissa delar är olika.

En mål- och resultatstyrd verksamhet förutsätter kontinuerliga uppföljningar och utvärderingar av verksamheten. Såväl nackaborna som biblioteken måste kunna bedöma om verksamheten når de resultat och håller den kvalitet som krävs. Därför har all biblioteksverksamhet ett ansvar att följa och utvärdera sitt eget arbete.

Folkbibliotek – för alla nackabor

Mål	<ul style="list-style-type: none">• Samtliga nackabor ska ha tillgång till biblioteksverksamhet.• Folkbiblioteken ska:<ul style="list-style-type: none">- ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar och deras individuella behov av biblioteksverksamhet på fritiden,- samarbeta med förskolor, skolor och skolbibliotek i detta arbete,- ägna särskild uppmärksamhet åt äldre, funktionshindrade, invandrare och personer med svenska som andraspråk.• De olika biblioteken ska ta hänsyn till framtida behov och i nära samarbete med medborgare utvecklas till att bli profilerade enheter utifrån de lokala behoven i respektive geografiska område.• Utöver profilen ska alla bibliotek ha en basverksamhet.• Folkbiblioteken ska erbjuda mobila lösningar.
Ansvar och finansiering	<ul style="list-style-type: none">• Kulturnämnden ansvarar för kommunens folkbibliotek.• Biblioteksverksamheten ska finansieras inom ramen för Kulturnämndens budget.
Uppföljning	<ul style="list-style-type: none">• via Nacka kommuns övergripande attitydundersökning,• genom nyckeltalsredovisning i samband med bokslutet varje år,• med hjälp av riktade uppföljningar i frågor som Kulturnämnden vill följa.

Skolbiblioteksverksamhet – för elever i grundskola och gymnasium

Mål	<ul style="list-style-type: none">• Alla elever i Nacka kommun ska ha tillgång till skolbibliotek som är lokalt anpassade och innehåller pedagogiska resurser för att nå målen. Detta gäller oavsett om eleverna går på en fristående eller kommunal skola.• Eleverna ska erbjudas böcker, informationsteknik och andra medier anpassade för att främja de enskilda elevernas språkutveckling och stimulera till läsning.• Skolbiblioteken ska erbjuda pedagogiska miljöer genom att ge eleverna verktyg för att använda informationsteknik för kunskapssökande och lärande samt ge kunskap om medierna och deras roll.• I den mån skolorna har ett behov ska det finnas en central mediepedagogisk resurs.• Skolorna och skolbiblioteken ska samarbeta med folkbiblioteken för att gemensamt nå bästa resultat.
Ansvar och finansiering	<ul style="list-style-type: none">• Ansvaret för grundskolebiblioteken och gymnasiebiblioteken ligger hos respektive skola.• Skolbiblioteksverksamheten ska finansieras inom ramen för skolpengen.
Uppföljning	<ul style="list-style-type: none">• via skolornas och kommunens övergripande kvalitetsredovisningar som görs årligen.

LärForum – för vuxenstuderande

Mål	LärForum ska: <ul style="list-style-type: none">• ge stöd och vägledning åt nackabor i det livslånga lärandet och utgöra en ingång till utbildning,• ge stöd till unga vuxna och utgöra navet för kommunens studievägledning,• ansvara för testverksamhet, validering med mera som underlag för individuella studieplaner,• aktivt samverka med Bibliotek Nacka där bibliotekens roll som bärare av kultur och bildning för medborgarna förstärks och tydliggörs.
Ansvar och finansiering	<ul style="list-style-type: none">• Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar tillsammans med Bibliotek Nacka för verksamheten för vuxenstuderande. Ansvarsfördelningen för denna verksamhet finns beskriven i verksamhetsplanen för LärForum.• Kostnaderna för LärForum fördelas mellan Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och Kulturnämnden.
Uppföljning	<ul style="list-style-type: none">• via skolornas och kommunens övergripande kvalitetsredovisningar som görs årligen.

Biblioteksverksamhet för äldre och funktionshindrade

Mål	<ul style="list-style-type: none">• Folkbiblioteken ska erbjuda verksamhet och medier som är anpassade för äldre och funktionshindrades särskilda behov.
Ansvar och finansiering	<ul style="list-style-type: none">• Ansvaret för att äldre och funktionshindrade får sitt behov av biblioteksverksamhet tillgodosett delas mellan Kulturnämnden, Socialnämnden och Äldrenämnden.• Folkbiblioteksverksamheten ska finansieras inom ramen för Kulturnämndens budget, men särskilda insatser i form av till exempel bibliotek på enskilda äldreboenden eller utbildning av bokombud ska finansieras av de enskilda äldreboendena.
Uppföljning	<ul style="list-style-type: none">• via nyckeltalsredovisning i samband med bokslutet varje år,• med hjälp av riktade uppföljningar i frågor som Kulturnämnden vill följa.

Bas- och profilbestånd av medier

Alla folkbibliotek ska ha tillgång till en grunduppställning av medier och databaser, som till exempel ArtikelSök, Mediearkivet, Landguiden och Nationalencyklopedin.

Basnivån består främst av fack- och skönlitteratur för barn, ungdomar och vuxna. Men biblioteken ska också ha ett basutbud av musik, film, talböcker, storstilböcker, tidskrifter och tidningar, varav några på andra språk än svenska, samt lättläst-böcker.

Utöver basnivån tillkommer en profil av ungefär samma omfattning som basnivån. Ett profilbestånd kan till exempel se ut enligt följande:

- ♦ **Barn- och ungdomsbiblioteket:** ett brett utbud av fack- och skönlitteratur samt tidskrifter för barn och ungdomar, till exempel fantasy-böcker och böcker på flera språk.
- ♦ **Läsesalongsbiblioteket:** skönlitteratur för vuxna med till exempel både klassiker och ”smal” poesi, litteraturtidskrifter, biografier, litteraturvetenskap, CD-böcker, böcker på skolspråken engelska, tyska, franska och spanska.
- ♦ **Mångkultur/globala biblioteket:** fack- och skönlitteratur, tidningar och tidskrifter på andra språk än svenska, språkkurser, stort bestånd av lättläst-böcker samt reselitteratur.

FOTO: MATS ADSTEN

KULTURNÄMNDEN

Finansiering • Målformulering • Myndighetsutövning • Uppföljning, utvärdering och utveckling

Nacka kommun • 131 81 Nacka • tel vxl 08-718 80 00 • fax 08-718 91 15

E-post: nacka.kommun@nacka.se • www.nacka.se